శవాలబండి

డాక్టర్ రాంబాబు

రంగనాథం బీదవాడేకాని: చదువుకేమీ లోటులేదని మా చెల్లెలనిచ్చి పెళ్ళి చేశాము. బెంగాల్ లో కఱువు ఇప్పుడంటే వచ్చిందికాని: అతను ఆజన్మాంతమూ కఱువు ఆనుభవిస్తూనేఉన్నాడు. ఇక్కడే విధంగానూ బ్రతకలేక భార్యను వెంటపెట్టు కొని కలకత్తాకు వెళ్ళిపోయాడు. అక్కడైనా బ్రతకలేకపోతాడా అనే మా ఉద్దేశం: కాని వెళ్ళివెళ్ళగానే కలకత్తాలో ఒక శ్మశానం దగ్గఱ మరణం రిజిష్ట్రారు అయ్యానని తెలిపాడు. ఇక్కడకంటే సుఖంగా జీవిస్తున్నాడని సంతోషించాం. ఇంతలోనే క్షామం భయంకరరూపంతో బెంగాల్ మీద విరచుకు పడింది. రంగనాథం పని జాస్తీ అయింది. ప్రొద్దస్తమానం హతక్షుదార్తులను పాతి వేయడానికి స్థలం చూపడంలోను, మరణం ఎందుకు, ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఎవరు, మరణించారో వ్రాసుకోవడంలోను, అతనికి ఊపిరిసలపడంలేదు. ఇన్నిపాట్లూపడి ఇంటికి వచ్చేసరికి మృతశరీరులందఱూ అతన్ని వెక్కిలిపినట్లయ్యేది. ఆ విచిత్రమరణాల గూర్చి చిత్రవిచిత్ర గాధలను ఇంటివద్ద చెబుతుండేవాడు. వాటినన్నింటినీ మా చెల్లెలు మాకు వ్రాసేది. ప్రతిదినమూ ఏదో క్షామ చిత్రగాధను వర్ణిస్తూ ఏదో జాబు నాకు వస్తూనేఉండేది. విషాదపూరితమైన ఆ జాబులను చూపి "క్షామనివారణనిధి" వసూలు చేయడమే మావిధి.

2

ఒకోనాడు తెల్లవారిపాటికి పాతిపెట్టగా మిగిలిన శవాలు—రాత్రులు నిలవఉండి. [illegible] కంపుకొడుతుండేవి. ఆ వా[illegible] వ్యాపించడంవల్ల ఆ దుర్గంధ భరించలేని స్థితికి పట్టణప్రజలు వస్తు[న్నారు]. నక్కలు కూడా పట్టణంలోకి వస్తున్నాయి. అంటు వ్యాధులు ప్రారంభించాయి అప్పటినుంచి. క్షుదార్తులు, కలరా, మశూచి, క్షయ, మొదలగు అంటురోగుల శ్మశానాన్ని చేరుకొంటున్నాయి.

కొన్నిరోజులనుంచి ఆలు శవాలను ఖననం (పాతివేయడం) చేయడం మాని వేసి దహనం చేయాలనికుం చేశారు.

ఆనాడు పట్టణం మూలలనుంచి శవాలబళ్లువచ్చి శ్మశాన నిలబడ్డాయి. అవి యూరపు పసిఫిక్ యి భారతభూమి మీద ప్రతిబింబించినట్టున్నాయి. శవాలు ఈగలువాలి వాసనకొడుతు మహాభయంకరంగా, దుర్గంధపూరితం ఉన్నాయి.

బళ్ళలో శవాలను [illegible]న్ని దింపించి రంగనాథం రిజిష్టరు చేస్తు. నాల్గోబండి మొట్టమొదటి స్త్రీశవాన్ని రెండోబాలికా శవాన్నిదించారు. రంగనాథ బండిదగ్గఱకు పుస్తకం, కలంతో వెళ...

ఒకటోశవం—తన రెండోశవం తనబిడ్డ!! ఆరేళ్ళకూతురు తనఱకు ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా రంగ కంటనీరుపెట్టి ఎఱుగడు. రోజూ [illegible]లను చూస్తూ కూడా దుఃఖించని అక్షామంచేత గతిం చినవారందఱిపై సానా అతడానాడు దుఃఖాశ్రువులు ఆ శ్మశానకపై రాల్చాడు. అతన్ని [illegible] చిత్రగుప్తుడు [illegible] [illegible]కమంతా విచా

ఏమండీ!

మాది కొత్తస్నేహము. మొదట్లో మేమిద్దరము ఏమండీ, ఏమండీ అని పిల్చుకొనే వాళ్ళము.

కాలేజీలో యిద్దరము ఒకేసారి చేరాము. మా స్నేహము మొదటిలో నేను మా స్నేహితునకు ఒక సిగరెట్టు Offer చేశాను.

"ఆ అక్కరలేదండీ" అన్నాడు.

"ఆ, ఫర్వాలేదు తీసుకోండి" అన్నాను. సరే ఆయన మొత్తంమీద మొగమాటపడుతూ తీసుకున్నాడు.

కొంతకాలమయింది. మేము యిప్పుడు పాతబడ్డాము. యిప్పుడు మేము ఏరా, ఏరా అని పిల్చుకొంటున్నాము. ఒకరోజున వాడువచ్చి,

"ఒక సిగరెట్టు యివ్వరా" అన్నాడు.

"నాదగ్గిర నాలుగేఉన్నాయి నాకు చాలవు పోరా" అన్నాను.

"అరె, యివ్వరా తర్వాత కొనియిస్తా" అన్నాడు.

నేను యివ్వలేదు దానికి వాడు నవ్వుతూ మా మొదటిపరిచయాన్ని జ్ఞాపకం చేస్తూ "ఏమండీలోనే ఉందిరా మజా" అన్నాడు.

—రేడియో.

ఆ మఱునాడే ప్రముఖులు ప్రచురించారు:

"శవాలు నిలవఉంచడంవల్ల అంటు వ్యాధులు వ్యాపిస్తున్నాయి."

"దహనాలు చేస్తుండడంవల్ల అంటు వ్యాధులు వ్యాపిస్తున్నాయి."

"కఱువు ఎక్కువైనందువల్ల అంటు వ్యాధులు వ్యాపిస్తున్నాయి."

"క్షామం ప్రవేశించాకకూడా ప్రభుత్వం తన ప్రాతపద్ధతి మార్చుకొననిమూలాన